



OBJAVA ZA MEDIJE

VELIKO NATJECANJE KRATKOMETRAŽNOG FILMA ANIMAFESTA 2021: O SREĆI I MALIM STVARIMA

Zagreb, 11. svibnja 2021. – U najprestižnije Veliko natjecanje kratkometražnog filma Svjetskog festivala animiranog filma – Animafesta Zagreb 2021 izabrana su, između 820 prijava, 44 filma iz 24 zemlje. Najviše ih dolazi iz Francuske (9), potom Španjolske (5), Ujedinjenog Kraljevstva i SAD-a (4) te Belgije i Poljske (3). Dva se hrvatska filma također natječu u ovoj globalnoj konkurenciji (*Vidiš li ih ti?* Brune Razuma i *The Raft* Marka Meštovića), a jedinog estonskog rada koautorica je također Hrvatica (*Roda* Mortena Tšinakova i Lucije Mrzljak). Posebnu pozornost privlače i djela iz kinematografija Pakistana, Čilea, Irana, Izraela, Tajvana i Kine. Uz uobičajenu prisutnost globalno značajnih imena animiranog filma, raznolikost tehnika (ove godine dominiraju klasična i računalna 2D i 3D animacija, dok je stop-animiranih, naročito lutka-filmova nešto manje, a likovno se ističu avangardne i poentilističke inspiracije te crno-bijele varijante), pojavnu inovativnost i raskoš (koriste se i neke još neviđene metode poput Lidar-a), 2021. godina označava snažan povratak koherentnog pripovijedanja, bilo da je riječ o komediji, hororu, mjuziklu, erotici ili posebice raznolikim distopijskim obzorima filmova mahom nastalih u vrijeme *lockdowna*. U tom smislu primjetan je i snažniji oslonac na literarne predloške, kao i na povratak "malim stvarima" koje oblikuju ljudsko iskustvo u srazu sa suvremenom tehnologijom. Teme sjećanja, nasilja i tijela obilježavaju, pak, animirane dokumentarce, spotove i filmove temeljene na stvarnim događajima.

Povratak pobjednika

Legenda britanske i svjetske animacije Joanna Quinn svakako je najveće ime koje se ovoga proljeća natječe na Animafestu. Kada je krajem 1980-ih osmislila svoju punašnu, ambicioznu i nespretnu junakinju Beryl, Quinn vjerojatno nije očekivala da će postati ne tek višestruka laureatkinja Anncyja, BAFTA-e i Emmyja, oskarovska kandidatkinja i pobjednica Zagreba, već i heroína brojnih gledateljica i gledatelja diljem svijeta koji su se osjetili reprezentirani u snovima i čežnjama njezinih likova. Na nove, rukom crtane i urnebesno duhovite obiteljske doživljaje junakinje iz srca engleske suburbije čekalo se 15 godina, pa će dvije Animafestove projekcije *Umjetničkih posla* zacijelo biti rasprodane. Od zvijezda umjetničke animacije valja izdvojiti i Tomasza Popakula, pobjednika Animafesta 2019 te dobitnika Nagrade Zlatko Grgić 2014.

On u novome filmu *Mjesec* ponovno koristi posve originalni vizualni izričaj, zakoračuje u hibridne vode i sve se više oslobađa naracije u korist noćne atmosfere, ali donosi i uveseljavajući zaključni SF obrat. Omiljeni Animafestov gost je i strip-autor i animator, trostruki dobitnik Nagrade Goya Alberto Vázquez. Vázquez se vraća sa sebi svojstvenim, ironijski kodiranim crno-bijelim *fantasyjem* koji se ponovno dotiče tema socijalno uvjetovanog nasilja i ovisnosti, ali sadrži i paletu snažnih emocija. Na crno-bijelu estetsku liniju nastavlja se i *Ispod kože, kora* svestranog Francka Diona, pobjednika Annecyja. Dionov novi rad nadrealistički je metafilm u ritmu dark jazza Dale Cooper kvarteta o lovcu koji "s one strane ogledala" saznaje kako za njega nije moguće napisati scenarij. Korejanka Nari Jang predstavila se Animafestovoj publici još 2017. u Natjecanju studentskog filma i kako to s "Animafestovim studentima" često biva sada se u Zagreb vraća u najjačoj konkurenciji. Mogao bi to biti i trijumfalan povratak jer se njezina nevjerojatna sposobnost transformacije i pretapanja perspektiva, formi i scena iz života djevojčice okružene nezdravim aspektima društvenog odnosa prema mladima odlikuje iznimno zrelim vladanjem odabranim motivima. U njezinu se filmu *Salvia ima devet godina* stoga ništa ne doima slučajnim i šavovi prijelaza između slika upravo su majstorski.

U slastičarnici boja i priča

Kada je riječ o vizualno posebno upečatljivim djelima, pozornost svakako valja pokloniti *Sreći* Andreja Židkova, temeljenoj na priči ruskog pisca Aleksandra Neverova o čovječuljku koji traga za srećom u kaotičnom svijetu. Iako dijelom naslonjena na sovjetsku likovnu avangardu i kubizam, "kristalizirana" i kaleidoskopska pojavnost *Sreće* iznimno je originalna u oblikovanju temeljno gotičke atmosfere. U središtu, pak, poentilističko-prugaste, neo-noir autobiografske etide *Zauvijek* američkog autora Mitcha McGlocklina nalazi se tema odnosa napredne tehnologije i ljudskog iskustva, odnosno zloglasnih algoritama koji prikupljaju i analiziraju naše privatne podatke. Izrazito originalne, kiberprostorne pojavnosti postignute Lidar-om (*Light Detection and Ranging*) koja korespondira s temom filma i narančasto-žuto-crvenom paletom, *Zauvijek* nam dolazi iz Sundancea, a nakon Zagreba putuje u Annecy.

Princ u slastičarnici Katarzyne Agopsowicz izvanredan je spoj realističnog, dominantno crno-bijelog crteža s najljepših prirodoslovnih ilustracija i neobičnih, nadrealističkih omjera i odnosa u filozofsko-poetičkoj i blago humornoj paraboli o sreći i "malim stvarima". Vizualno izniman film je i *Nepripadanje* čiji su likovni odabiri na granici eksperimentalnog, fotografskog i stripovskog u funkciji prikaza psiholoških stanja djevojke koja se osjeća izmješteno. Prehrambeno-erotska i animalno-metamorfna bravura *Drži me čvrsto* jedan je, pak, od onih filmova koji ne pretendiraju na složena značenja, ali pomiču granice animiranog izričaja kada je riječ o prikazu tjelesnog odnosa. Voskom crtana adaptacija slavne vrckave, apsurdističke pjesme Edwarda Leara *Sova i maca* djelo je iz karantenske garaže iskusnog majstora Molea Hilla koji je za nju zaslužio i Nagradu BAFTA. Britanski redatelj s mađarskom adresom Daniel Gray motiviran osobnom čežnjom za domom poslužio se, pak, fantastičnom premisom kako bi u *Skrivanju* iz vrlo originalne perspektive prikazao životni ciklus jedne obitelji i posredovao osjećaje otuđenja, nemira, melankolije i klaustrofobije.

Eterična, slikarska kvaliteta njegovih djela sa sjajnom sugestijom svjetla već mu je donijela nagrade na najvećim svjetskim festivalima animacije.

Ljudske komedije

Veliko natjecanje Animafesta 2021 ne oskudijeva ni različitim vrstama humora. *Proces selekcije* glinamacijska je minijatura koja prikazuje uobičajeno otuđeni hiperkapitalistički razgovor za posao, dok je u *Neugodnjaku* sažeto nekoliko tipičnih "javnih" situacija koje odražavaju apsurdne suvremenog življenja. Pomaknutim metafilmskim mjuziklom *Vlastito smeće* s temom obiteljske opresije dominira, pak, rijetki spoj glinamacije i kolaža. Urnebesna madmaxovska stop-animacija figurica *Mad in Xpain* satirička je slika Španjolske kao pustare u kojoj nad različitim plemenima vlada motorizirana katolička hijerarhija. Satira na mitove o stvaranju *Priče iz multiverzuma* predstavlja jednu iteraciju božanskog računalnog programa koja polazi ukrivo. Nastale kao globalni projekt tridesetoro ljudi na platformi Artella, sa svim potencijalima buduće web ili streaming serije, *Priče iz multiverzuma* imaju sve: teorije zavjere, izvanzemaljce, dinosauruse i praljude, trope računalne grafike i reference na animirane filmove 1950-ih. Naposljetku, Španjolac Pablo Ballarín u filmu čiji je naslov predug da bi ga se reproduciralo u objavi za medije romantično je u još jednom gay filmu spojio Asha Ketchuma i UFC borca Pikachua.

Teška stvarnost

Veliko natjecanje i 2021. nudi iznimne animirane dokumentarce, filmove temeljene na istinitim događajima i posvećene "teškim" temama poput inkluzije, manjinskih prava, silovanja, terorizma, samoubojstva, tijela, odrastanja... *Maalbeek*, ostvaren poentilističkom tehnikom i jedinstvenom perspektivom, film je o terorističkom napadu na podzemnu željeznicu u Bruxellesu 2016. godine. *Naredbe* je isprva duhovita, a potom duboko potresna "radiodrama" prema stvarnom događaju, a koja hororu zvuka kontrapunktira smirene scene iz jednog restorana brze prehrane.

Francuski lutka film *Dragocjeno* je prikaz neuspjeha inkluzije u kolektivnim sustavima u kojima dominiraju okrutne zakonitosti emocionalno nezrelog djetinjstva, dok su belgijska *Uskršnja jaja* (prikazana i na Berlinaleu) blago groteskni *coming of age* film o tipično brutalnom odnosu dvojice tinejdžera. Autorica nagrađivanog *Jajeta* Martina Scarpelli vraća se u Zagreb s još jednim crno-bijelim filmom posvećenim problematici (samo)percepcije ženskoga tijela. Riječ je o videospotu za pjesmu *A Little Too Much* kanadske kantautorice Kai, svojedobno nominirane za Nagradu Grammy.

I jedan od najistaknutijih autora animiranog gay filma Dotan Moreno vraća se u Zagreb s novim filmom *Bili smo razoružana bomba* koji nosi stalna obilježja njegove poetike – sporogorućom pričom snažno usredištenom u socioekonomski kontekst, ovoga puta u stambenu pustoš južnog Izraela 1997. Za razliku od Morenova djela, žarke boje filma *Prijatelj prijatelj* Zacharyja Zezime nisu tek kontekst još jednoga gay filma, već su vrijedan i ambivalentan prilog raspravi o seksualnom nasilju i dinamici odnosa žrtava i počinitelja.

Angažiranost i tradicija Istoka

Animafest svake godine prestižni status potvrđuje i pokojim filmom iz manje poznatih

animiranih kinematografija u koje tijekom festivala nudi ekskluzivni uvid. Ove godine mjesto u Velikom natjecanju zaslužio je pakistanski film *Swipe* u kojem vjersko ludilo susreće digitalni kapitalizam. U filmu bogate pojavnosti i distopijskog prizvuka riječ je o aplikaciji iFetva putem koje korisnici odlučuju o smrtnim presudama ili pomilovanjima za prekršitelje pomahnitalih teokratskih normi. Film će nakon Zagreba biti prikazan i u Annecyju, kao prvi pakistanski film u povijesti oba festivala. Sve prisutnija suvremena kineska animacija s druge se strane vrlo često utječe baš persifliranju tamošnjih tradicionalnih crtačkih i slikarskih tehnika. *Zlato proždire ljude*, parabola o pohlepi ispričovijedana u monokromatskim tuš-tabloima s nevjerojatno domišljatom upotrebom planova načelno dvodimenzionalnog prostora, nije iznimka.

Tajvanski *Noćni autobus*, kolažni (*cut out*) polu-krimi-triler, polu-osvetnički-horor ukazuje na dvije važne činjenice na koje je lako zaboraviti – da je pripovijest sa zadovoljavajućim obratima i funkcionalnim analepsama u umjetničkom animiranom filmu moguća te da *cut out* nije tek opskurna artistska tehnika, već i narativno opravdan izbor visokoproduciranog žanrovskog filma.

Srdačan pozdrav,

Služba za odnose s javnošću i medijima

31. Svjetskog festivala animiranog filma – Animafest Zagreb 2021.

Kontakt

Dalibor Jakus

Voditelj Službe za odnose s javnošću i medijima

M: +385 91 4546 408

E: press@animafest.hr